
CUPRINS

Prefață 17

CAPITOLUL 1

CIRCUITE FINANCIARE	19
1.1. Noțiunea de circuit financiar	19
1.1.1. Participanții la circuitele financiare	20
1.1.2. Fluxuri de lichidități în cadrul circuitelor financiare	21
1.1.3. Rolul circuitelor financiare	23
1.2. Identificarea actului financiar	24
1.2.1. Metode de identificare a actului financiar	25
1.3. Clasificarea circuitelor financiare	26
1.3.1. Circuite financiare primare	27
1.3.1.1. Finanțarea directă	27
1.3.1.2. Finanțarea indirectă	29
1.3.2. Circuite financiare secundare	29
1.4. Finanțe publice și finanțe private	30
1.4.1. Finanțe publice	30
1.4.1.1. Funcția de repartiție	31
1.4.1.2. Funcția de control și orientare	32
1.4.1.3. Concepții despre finanțele publice	32
1.4.2. Finanțe private	33
1.4.2.1. Decizii de politică financiară ale întreprinderii	33

CAPITOLUL 2

STRUCTURA FINANCIARĂ A ÎNTREPRINDERII	39
2.1. Conținutul finanțelor întreprinderii	39
2.2. Interpretarea financiară a bilanțului contabil	40
2.2.1. Active imobilizate	41
2.2.1.1. Evaluarea activelor imobilizate	42

2.2.2. Active circulante	42
2.2.3. Pasivul bilanțier	44
2.2.3.1. Capitalul propriu	44
2.2.3.2. Rezervele bilanțiere	44
2.2.3.3. Provizioane și semnificația lor financiară	45
2.2.3.4. Pasivul exigibil	47
2.2.4. Angajamente în afara bilanțului	47
2.3. Structura financiară a întreprinderii	48
2.3.1. Criteriul rentabilității în alegerea structurii financiare	49
2.3.2. Criteriul destinației resurselor în alegerea structurii financiare	53
2.3.3. Capacitatea de îndatorare	53

CAPITOLUL 3

EVALUAREA ȘI REEVALUAREA ÎNTREPRINDERII	61
3.1. Evaluare și reevaluare	61
3.2. Etapele evaluării	62
3.3. Metode de evaluare	63
3.3.1. Metode de evaluare tradiționale	64
3.3.1.1. Metoda matematică contabilă	64
3.3.1.2. Metoda activului net corectat	64
3.3.1.3. Metoda valorii substanțiale	65
3.3.1.4. Metoda capitalului permanent	65
3.3.1.5. Metoda valorii de lichidare	65
3.3.2. Metode de evaluare dinamice	66
3.3.2.1. Metoda fluxurilor de lichidități	67
3.3.2.2. Metode bursiere de evaluare	68
3.3.2.3. Metoda valorii de randament	69
3.3.3. Metode hibride. Goodwill	72
3.3.3.1. Metoda indirectă	73
3.3.3.2. Metoda experților contabili europeni	74
3.3.3.3. Metoda anglo-saxonă	75

CAPITOLUL 4

POLITICA DE INVESTIRE	77
4.1. Investirea, decizie financiară strategică	77
4.1.1. Politica de intervenție a statului în economie	79
4.1.1.1. Obiective ale intervenției statului în economie	79
4.1.1.2. Tehnici de intervenție a statului în economie	80
4.2. Alegerea variantei optime a investiției	81
4.2.1. Criteriul rentabilității	82
4.2.1.1. Metoda contabilă	82
4.2.1.2. Metoda financiară	84
4.2.1.3. Indicele de profitabilitate	89
4.2.2. Criteriul lichidității	90
4.2.3. Criteriul riscului	91
4.3. Surse de finanțare a investițiilor	93
4.3.1. Surse de finanțare a investițiilor pentru societăți comerciale și regii autonome	93
4.3.2. Echilibrarea tabloului de finanțare-creditare a investițiilor	96
4.3.3. Resurse pentru finanțarea investițiilor în sectorul privat	98
4.4. Amortizarea activelor imobilizate materiale	98
4.4.1. Baza teoretică și caracterul științific al amortizării	99
4.4.2. Corelații între politica de amortizare și politica de investire	101
4.4.3. Metode de amortizare	102
4.5. Organizarea amortizării activelor materiale imobilizate	105
4.5.1. Norme de amortizare	106
4.5.2. Fondul de amortizare	107
4.5.3. Rata anuală de recuperat	109

CAPITOLUL 5

AUTOFINANȚAREA SAU FINANȚAREA INTERNĂ	111
5.1. Politica de autofinanțare	111
5.1.1. Factori de incidență asupra autofinanțării	113
5.1.2. Costul beneficiilor reinvestite	114

5.2. Capacitatea de autofinanțare	116
5.3. Corelații dintre autofinanțare, împrumut, amortizare	
și repartizarea profiturilor	119
5.3.1. Corelația dintre autofinanțare și împrumut	119
5.3.2. Corelația dintre autofinanțare și amortizare	120
5.3.3. Corelația dintre autofinanțare și repartizarea profitului	120
5.4. Politica dividendelor	121
5.4.1. Tipuri de politică a dividendelor	123
5.4.2. Indicatorii politicii de dividend	124
5.4.3. Formele dividendelor	128
5.5. Distribuirea dividendelor	129
5.5.1. Acțiuni cu privilegiul de dividend	129
5.5.2. Acțiuni cu privilegiul de dividend-cumulativ	132
5.5.3. Acțiuni cu privilegiul de dividend și de participație	134
5.6. Plata dividendelor și sursele de plată	136

CAPITOLUL 6

CREȘTERI DE CAPITAL	139
6.1. Constituirea, creșterea, reducerea și amortizarea capitalului social	139
6.1.1. Creșterea capitalului social	140
6.1.2. Reducerea capitalului social	140
6.1.3. Amortizarea capitalului social	141
6.2. Creșteri de capital prin noi aporturi în numerar	142
6.2.1. Conținutul și caracteristicile acțiunilor	143
6.2.1.1. Caracteristici ale acțiunilor după fazele emisiunii	143
6.2.1.2. Caracteristici ale acțiunilor după valoarea lor	144
6.2.1.3. Caracteristicile acțiunilor după drepturile pe care	
le conferă	144
6.2.2. Clasificarea acțiunilor	146
6.2.3. Tehnica emiterii acțiunilor	147
6.2.3.1. Dreptul preferențial de subscriere	149

6.2.3.2. Emisiunea de acțiuni și riscurile acționarilor	151
6.2.4. Rolul băncilor în emisiunea de acțiuni	151
6.2.5. Produse financiare din familia acțiunilor	152
6.3. Creșteri de capital prin încorporarea rezervelor	153
6.3.1. Dreptul de atribuire de acțiuni	153
6.4. Creșteri de capital prin conversiunea datoriiilor	155
6.5. Produse financiare intermediare între acțiuni și obligațiuni	156
6.6. Operațiuni asupra capitalului propriu	157
6.6.1. Vânzarea acțiunilor	157
6.6.2. Răscumpărarea acțiunilor	158
6.6.3. Conversiunea acțiunilor	160
6.7. Rolul salariaților ca aducători de fonduri proprii	160
6.8. Costul capitalului propriu	162
6.8.1. Costul explicit al capitalului propriu	163
6.8.2. Costul implicit al capitalului propriu	165

CAPITOLUL 7

FINANȚĂRI PRIN ANGAJAMENTE LA TERMEN	167
7.1. Împrumutul obligatar	167
7.1.1. Împrumutul obligatar privat	168
7.1.2. Împrumutul obligatar public	169
7.1.3. Părțile care intervin în împrumutul obligatar	170
7.1.4. Categorii de obligațiuni	171
7.1.5. Cotarea și cursul obligațiunilor	174
7.1.6. Împrumuturi obligatare ordinare	175
7.1.6.1. Caracteristici ale împrumuturilor obligatare	175
7.1.6.2. Notarea obligațiunilor ordinare	178
7.1.7. Randamentul obligațiunilor	178
7.1.8. Amortizarea împrumuturilor obligatare	180
7.1.8.1. Amortizarea prin anuități constante	180
7.1.8.2. Amortizarea prin serii egale	183
7.1.8.3. Amortizarea în fază unică	184

7.1.9. Împrumuturi obligatare convertibile	185
7.2. Finanțarea prin obligațiuni sau prin acțiuni?	186
7.3. Împrumuturi de la instituții financiare specializate	187
7.4. Credite bancare pe termen mijlociu	188
7.4.1. Rambursarea creditelor	189
7.5. Leasing	190
7.6. Costul împrumutului pe termen lung și mijlociu	193
7.6.1. Costul împrumutului obligator	193
7.6.2. Costul creditului bancar pe termen mijlociu	195
7.6.3. Costul leasing-ului	197
7.6.3.1. Costul operațiunii pentru societatea de leasing	197
7.6.3.2. Costul creditului-bail pentru utilizator	199
7.7. Costul total al capitalului	200

CAPITOLUL 8

FINANȚĂRI PE TERMEN SCURT	203
8.1. Decizia de finanțare pe termen scurt	203
8.2. Resurse de finanțare a activelor circulante	204
8.2.1. Resurse de finanțare pentru societăți comerciale și regii autonome	204
8.3. Fondul de rulment	206
8.3.1. Corelații ale fondului de rulment net	208
8.3.2. Politica fondului de rulment	211
8.4. Credite bancare pe termen scurt	213
8.4.1. Politica de îndatorare și rata rentabilității	213
8.4.2. Politica de îndatorare și riscul finanțier	215
8.5. Creditarea societăților comerciale și regiilor autonome	217
8.5.1. Creditele de trezorerie	218
8.5.2. Creditele pentru stocuri, cheltuieli și alte active constituite temporar	219
8.5.3. Creditele pentru stocuri sezoniere	219
8.5.4. Creditele pentru nevoi temporare	219

8.5.5. Scadența și rambursarea creditelor	220
8.5.6. Verificarea garanției creditelor	220
8.5.6.1. Verificarea faptică a garanției creditelor	221
8.5.6.2. Verificarea scriptică a garanției creditelor	222
8.6. Creditarea întreprinderilor mici	223
8.6.1. Riscul creditului	224
8.7. Credite pe termen scurt, specifice economiei de piață	225
8.7.1. Credite de trezorerie	226
8.7.1.1. Credite pentru facilități de casă	226
8.7.1.2. Credite sezoniere	226
8.7.1.3. Credite de legătură	227
8.7.1.4. Credite pentru mobilizarea efectelor financiare	227
8.7.1.5. Credite pe termen foarte scurt	228
8.7.2. Credite de mobilizare	229
8.7.2.1. Creditul de scont	230
8.7.2.2. Creditul pentru mobilizarea creanțelor comerciale	232
8.7.2.3. Creditul pentru mobilizarea creanțelor asupra clienților din străinătate	233
8.7.2.4. Vânzarea creanțelor către societăți specializate	233
8.7.2.5. Creditul pe stocuri (warrants)	234
8.7.3. Credite de prefinanțare	234
8.7.3.1. Creditul de finanțare a lucrărilor publice	234
8.7.3.2. Creditul pentru prefinanțarea exporturilor	235
8.7.3.3. Obligațiuni pe cauțiune	235
8.8. Selectarea creditelor pe termen scurt	235
8.9. Costul creditului pe termen scurt	237
8.9.1. Factorii care influențează nivelul dobânzii	237
8.9.1.1. Rata dobânzii practicată pe piața monetară	237
8.9.1.2. Riscul bancar și calitatea garanțiilor	238
8.9.1.3. Posibilitățile de refinanțare ale băncilor	238
8.10. Costul total al creditului pe termen scurt	239
8.10.1. Determinarea sumei dobânzii	241

8.10.1.1. Calcularea dobânzilor la creditele acordate prin contul curent	242
8.10.2. Costul creditului de scont	245
8.11. Plasamente pe termen scurt	246
8.11.1. Criterii de plasament optim de capital	247
8.11.2. Tipuri de plasamente pe termen scurt	248
8.11.2.1. Reducerea volumului creditelor de trezorerie	248
8.11.2.2. Depozite în conturi bancare	248
8.11.2.3. Plasamente în bonuri de casă	251
8.11.2.4. Plasamente în conturi blocate sau conturi la termen	251
8.11.2.5. Certificate de depozit și bilete de trezorerie	251

CAPITOLUL 9

GESTIUNEA DE TREZORERIE	253
9.1. Previziuni strategice și operaționale în cadrul gestiunii financiare	253
9.2. Gestiunea și politica financiară	255
9.3. Principii ale gestiunii financiare	256
9.4. Conținutul gestiunii de trezorerie	256
9.4.1. Elementele fundamentale ale gestiunii de trezorerie	257
9.5. Modele de evaluare a gestiunii de trezorerie	259
9.5.1. Bugetul de trezorerie	260

CAPITOLUL 10

GESTIUNEA STOCURILOR	261
10.1. Folosirea eficientă a stocurilor	261
10.2. Dimensionarea stocurilor	262
10.2.1. Metoda extrapolării	262
10.2.2. Metoda standard	263
10.2.3. Metoda analitică	265
10.3. Optimul investirii în stocuri	267

CAPITOLUL 11

GESTIUNEA CREDITULUI DINTRE ÎNTreprinderi	271
11.1. Gestiunea creditului-client	271
11.1.1. Fundamentarea deciziei de credit-client	273
11.1.2. Creditul-client ca element de gestiune	274
11.1.3. Componentele politicii de credit-client	275
11.1.4. Rolul comportamentului “credit-client”	277
11.1.5. Controlul asupra operațiilor de credit-client	279
11.1.5.1. Metoda indicatorilor	279
11.1.5.2. Metoda plafonului de credit	280
11.1.5.3. Metoda vechimii creanțelor	281
11.1.6. Recuperarea creanțelor	282
11.1.7. Factoring	283
11.2. Gestiunea creditului-furnizor	284

CAPITOLUL 12

GESTIUNEA ÎNCASĂRILOR ȘI PLĂȚILOR	289
12.1. Previziunea zi cu zi a încasărilor și plăților	289
12.2. Metoda termenelor de plată/încasare	290
12.3. Optimizarea încasărilor și plăților	292
12.4. Încasări și plăți cu numerar ale agenților economici	292
12.4.1. Limitele încasărilor și plăților cu numerar	293
12.5. Încasări și plăți fără numerar	294
12.5.1. Cecul	294
12.5.1.1. Tipuri de cecuri	295
12.5.1.2. Girarea, avalizarea și protestarea cecurilor	297
12.5.1.3. Procesarea bancară a cecurilor	298
12.5.2. Cambia	299
12.5.2.1. Funcțiile cambiei	300
12.5.2.2. Acceptarea, avalizarea și plata cambiei	300
12.5.3. Biletul de ordin	301
12.5.4. Reglementări comune cambiei și biletului la ordin	302

12.5.5. Viramentul	303
12.5.6. Compensarea	305
12.5.7. Cărțile de credit (carduri)	305
12.5.7.1. Cărți bancare	307
12.5.7.2. Cărți private	309
12.5.7.3. Cărți de credit emise de alte instituții	309
12.5.7.4. Utilizarea cărților de credit prin Internet	310
12.6. Capacitatea de plată a agenților economici	310
12.6.1. Comportamente obligatorii pentru menținerea capacitatei de plată	311
12.7. Lichiditatea financiară a agenților economici	312
12.7.1. Metoda coeficienților în analiza lichidității financiare	313
12.7.1.1. Coeficienții de structură	314
12.7.1.2. Coeficienții de gestiune	316
12.7.2. Lichiditatea patrimonială	317
12.7.3. Corelația dintre lichiditatea financiară și capacitatea de plată	317
12.8. Solvabilitatea și bonitatea agenților economici	318

CAPITOLUL 13

GESTIUNEA PORTOFOLIU	319
13.1. Gestiunea portofoliului. Conținut – principii	319
13.2. Categorii de investitori și implicații	320
13.3. Modalități de gestionare a portofoliului	321
13.4. Gestionarea portofoliului de acțiuni	321
13.4.1. Evaluarea și reevaluarea acțiunilor	322
13.4.2. Cotarea acțiunilor la bursa de valori. Avantaje	324
13.4.3. Conținutul și rolul Registrului bursei de valori mobiliare	326
13.4.4. Tranzacționarea la bursă a acțiunilor	327
13.4.5. Ordine utilizate la bursa de valori	328
13.5. Gestiunea portofoliului de obligațiuni	329
13.5.1. Randamentul obligațiunilor	330
13.5.2. Riscul obligațiunilor	332
13.6. Tipuri de portofolii	333

CAPITOLUL 14

GESTIUNEA RISCOLUI RATEI DOBÂNZII ȘI A CURSULUI DE SCHIMB VALUTAR	335
14.1. Riscul de dobândă pentru agenții economici	335
14.2. Gestiunea riscului de dobândă, componentă a gestiunii financiare	336
14.3. Tehnici tradiționale de protecție împotriva riscului de dobândă	340
14.4. Tehnici noi de protecție împotriva riscului de dobândă	341
14.4.1. Swap pentru rata dobânzii	342
14.4.2. Contractul la termen pentru rata dobânzii (CT-D)	343
14.4.3. Opțiuni pentru rata dobânzii	344
14.5. Riscul valutar pentru agenții economici	349
14.5.1. Categorii de risc valutar	350
14.6. Protecția împotriva riscului valutar	351
14.6.1. Protecția în cadrul contractului	352
14.6.2. Protecția în afara contractului	353
14.7. Acoperirea la termen împotriva riscului valutar	355
14.7.1. Swap – devize	355
14.7.2. Contractul la termen – devize	356
14.7.3. Opțiuni – devize	357

CAPITOLUL 15

DIAGNOSTICUL FINANCIAR	359
15.1. Obiectivele și scopurile financiare ale întreprinderii	359
15.2. Diagnosticul strategic și evaluarea financiară a întreprinderii	360
15.3. Diagnosticul finanțier	361
15.3.1. Obiectivele diagnosticului finanțier	361
15.3.2. Diagnosticul finanțier în termeni de lichiditate	364
15.3.3. Diagnosticul finanțier în termeni de rentabilitate	367
15.3.3.1. Comensurarea rentabilității	368
15.3.3.2. Comensurarea rentabilității pe baza datelor contabile	372
15.3.3.3. Comensurarea rentabilității pe baza fluxurilor	374

15.3.4. Semnificația indicatorului excedent de trezorerie	376
15.3.5. Diagnosticul finanțier în termeni de îndatorare	376
15.3.5.1. Corelația îndatorare – rentabilitate	377
15.4. Metoda diagnosticului finanțier	380
15.4.1. Metoda comparației	380
15.4.2. Metoda analogiilor	382

CAPITOLUL 16

ANALIZA ECHILIBRULUI FINANȚIER	385
16.1. Necesitatea analizei echilibrului finanțier	385
16.2. Analiza statică	387
16.2.1. Prezentare generală	387
16.2.2. Structura bilanțului și raportul lichiditate-exigibilitate	389
16.2.3. Instrumente ale analizei statice	390
16.2.3.1. Fondul de rulment	390
16.2.3.2. Ratele finanțiere stabilite pe baza bilanțului	391
16.2.3.3. Relația fundamentală a trezoreriei	394
16.2.4. Studiu de caz	398
16.3. Analiza dinamică	401
16.3.1. Fluxurile de fonduri	402
16.3.2. Tabloul de finanțare	403
16.3.3. Incidența inflației	408
16.3.4. Studiu de caz	408
BIBLIOGRAFIE	413